

POWIATOWY URZĄD PRACY
97-200 Tomaszów Maz., ul. Konstytucji 3 Maja 46
tel. 44 724-62-82, 44 710-06-52 fax 44 724-26-75
www.puptomaszow.pl; loto@praca.gov.pl

CENTRUM
AKTYWIZACJI
ZAWODOWEJ

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim za 2017 rok

Kwiecień 2018

SPIS TREŚCI

I. Poziom i struktura bezrobocia w powiecie	3
II. Zmiany w poziomie bezrobocia	7
III. Wybrane kategorie bezrobotnych	8
IV. Usługi rynku pracy.....	10
V. Instrumenty rynku pracy.....	13
VI. Aktywność własna Urzędu Pracy na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy	16
VII. Działania realizowane w ramach Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ..	22
VIII. Podsumowanie.....	24

I. POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE

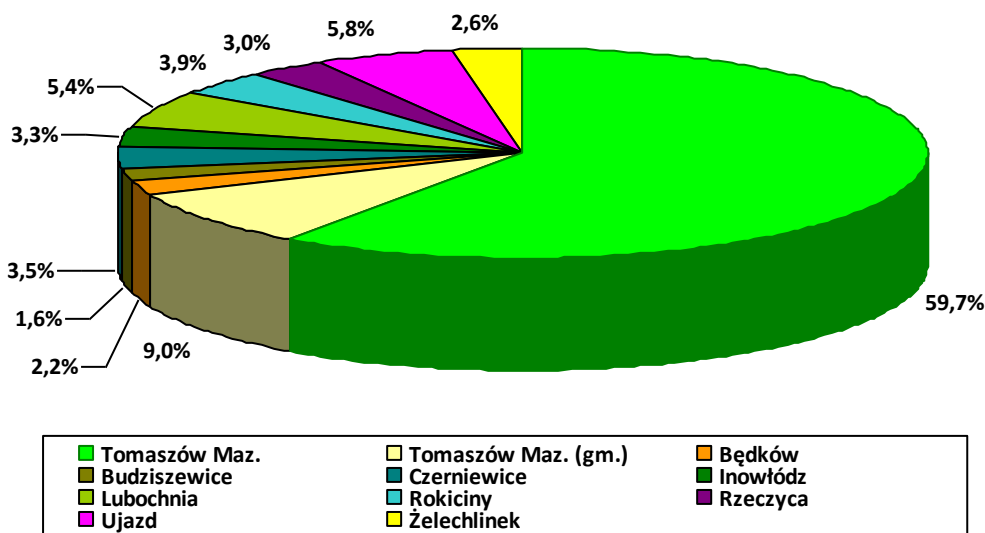
Na dzień 31.12.2017r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowanych było 3748 bezrobotnych i liczba ta była niższa o 653 osoby w porównaniu do 2016 roku, tj. o 14,8% i niższa o 1595 osób w stosunku do 2015 roku tj. o 29,9%. W 2017 roku odnotowano „napływ” do bezrobocia w liczbie 7504 osoby, zaś z ewidencji bezrobotnych wyłączono 8157 bezrobotnych.

Spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy na 31.12.2017r. 80,3% stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zalicza się: bezrobotnych do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, bezrobotnych niepełnosprawnych.

Stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim na koniec 2017 roku wynosiła 7,9% (w woj. łódzkim - 6,8%, w Polsce - 6,6%) i była niższa o 1,4 punktu procentowego w stosunku do 2016 roku i niższa o 3,7 punktu procentowego w porównaniu do 2015 roku.

Tabela 5 (załącznik 1) obrazująca poziom bezrobocia w powiecie z podziałem na gminy wskazuje, że spadek bezrobocia odnotowano w całym rejonie tomaszowskim, przy czym najwyższe wskaźniki spadku bezrobocia charakteryzowały gminy: Inowódz - 32,0%, Czerniewice - 31,4%. Udział osób bezrobotnych z poszczególnych gmin na 31.12.2017r. przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Udział bezrobotnych z poszczególnych gmin [w %]

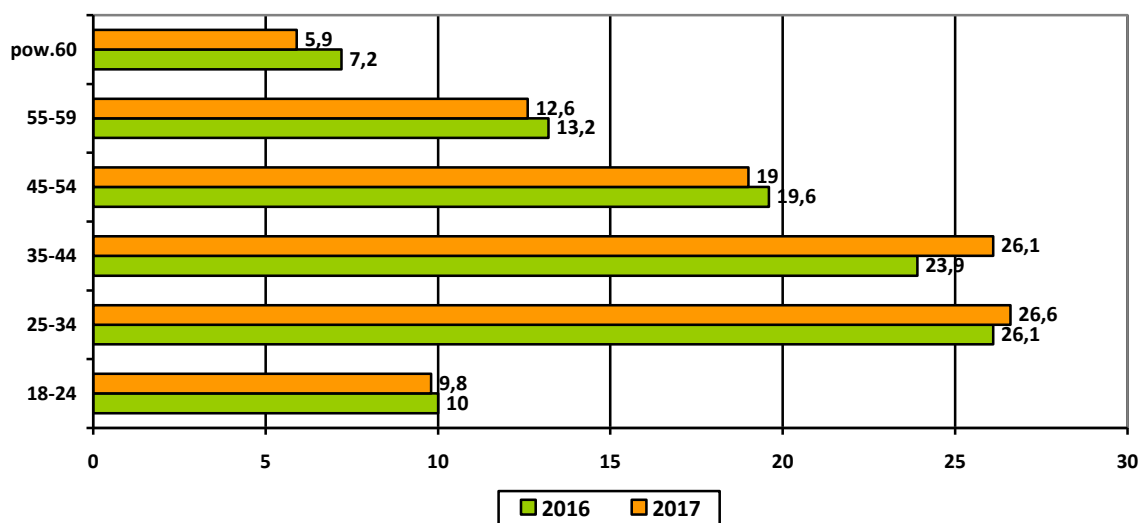
1. Bezrobotni według wieku

Analizując strukturę bezrobocia według wieku stwierdza się, że na koniec 2017 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25 - 34 lata, tj. 997 osób (26,6%). Najmniejszy odsetek - 5,9% odnotowano wśród osób powyżej 60 roku życia (wpływ nowelizacji ustawy emerytalnej) oraz wśród osób młodych w wieku 18 - 24 lata - 9,8%.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych według wieku w latach 2016 - 2017

Wiek	31.12.2016r.		31.12.2017r.	
	osoby	%	osoby	%
18 - 24	440	10,0	368	9,8
25 - 34	1148	26,1	997	26,6
35 - 44	1053	23,9	978	26,1
45 - 54	863	19,6	713	19,0
55 - 59	580	13,2	470	12,6
60 lat i więcej	317	7,2	222	5,9
Ogółem	4401	100,0	3748	100,0

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według wieku w latach 2016 – 2017 [w %]

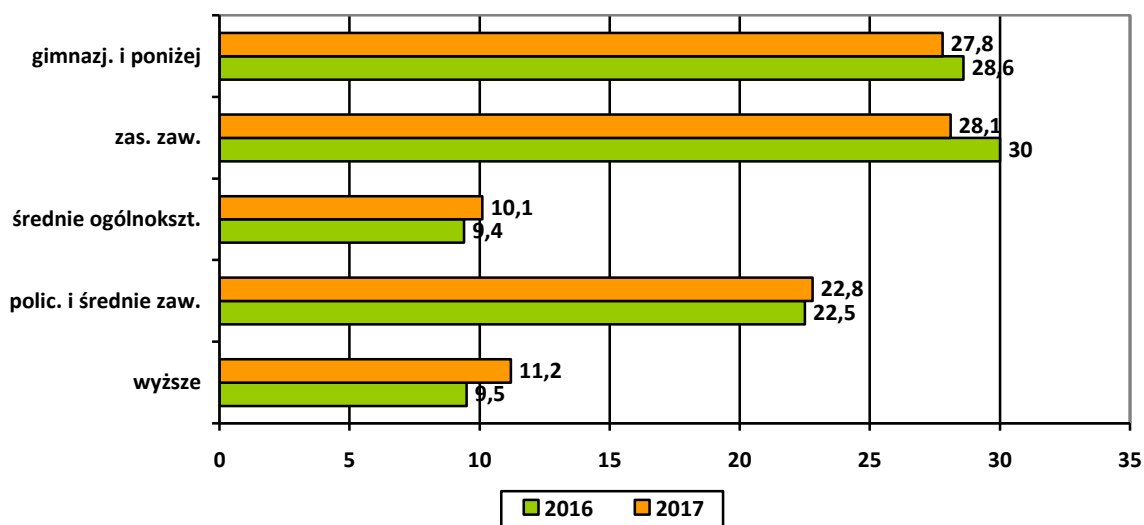
2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Wśród 3748 bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim na koniec 2017 roku dominującą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 28,1% oraz gimnazjalnym i niższym - 27,8%. Najniższy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 10,1% oraz wyższym - 11,2%. Obserwacja rynku pracy pozwala stwierdzić, że poziom wykształcenia nie determinuje powodzenia w podjęciu zatrudnienia. Obecnie pracodawcy bowiem oczekują od kandydatów gotowości do pracy, w miarę szerokich kompetencji i kwalifikacji, a także elastyczności.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2016 - 2017

Wykształcenie	31.12. 2016r.		31.12.2017r.	
	osoby	%	osoby	%
wyższe	418	9,5	419	11,2
policealne i śr. zawodowe	991	22,5	855	22,8
średnie ogólnokształcące	411	9,4	377	10,1
zasadnicze zawodowe	1321	30,0	1055	28,1
gimnazjalne i poniżej	1260	28,6	1042	27,8
Ogółem	4401	100,0	3748	100,0

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2016 – 2017 [w %]

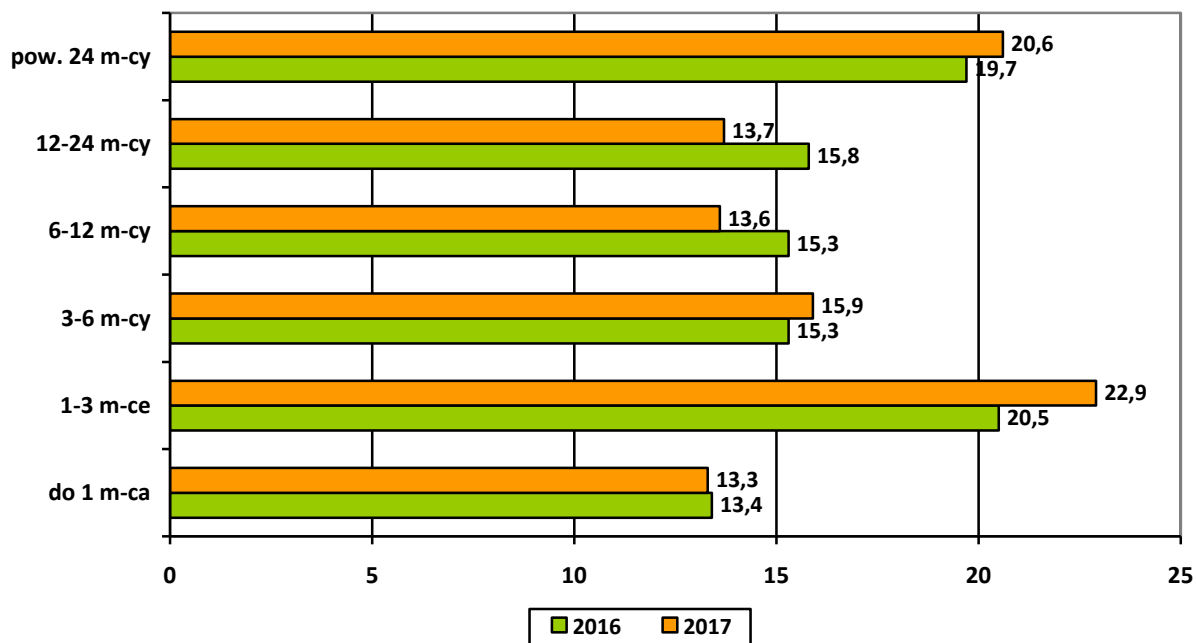
3. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Badając strukturę bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, zauważa się, że najmniejszy odsetek stanowili bezrobotni pozostający bez pracy do 1 miesiąca (13,3%). Podobny udział bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia odnotowano w przedziałach: 6-12 m-cy (13,6%) i 12-24 m-ce (13,7%). Najwyższy wskaźnik charakteryzował osoby pozostające w rejestrach PUP w przedziale 1 - 3 miesiące (22,9%).

Tabela 3. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 - 2017

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2016r.		31.12.2017r.	
	osoby	%	osoby	%
do 1 m-ca	589	13,4	499	13,3
1- 3 m-ce	903	20,5	860	22,9
3 - 6 m-cy	673	15,3	596	15,9
6 - 12 m-cy	674	15,3	509	13,6
12 - 24 m-cy	695	15,8	513	13,7
powyżej 24 m-cy	867	19,7	771	20,6
Ogółem	4401	100,0	3748	100,0

Wykres 4. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016 – 2017 [w %]

II. ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA

1. „Napływ” do bezrobocia

W 2017 roku w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowano 7504 bezrobotnych, z tego:

- po raz pierwszy 971 osób
- po raz kolejny 6533 osoby.

Wśród nowo zarejestrowanych w badanym roku 87,3% stanowiły osoby poprzednio pracujące oraz 12,7% osoby bez stażu pracy.

Najliczniej rejestrowali się w Urzędzie Pracy bezrobotni bez wyuczonego zawodu oraz w następujących zawodach: sprzedawca, pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, kucharz.

Osoby zarejestrowane w powyższych zawodach stanowiły 19% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych od stycznia do grudnia 2017 roku, posiadających określony zawód.

„Napływ” do bezrobocia na przestrzeni 12 miesięcy analizowanego roku był niższy o 971 osób w odniesieniu do liczby osób zarejestrowanych w tym samym czasie 2016 roku, tj. o 11,5%.

2. „Odpływ” z bezrobocia

W okresie styczeń - grudzień 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim wyłączono z ewidencji bezrobotnych 8157 osób. Powody tych wyłączeń oraz dane ilościowe zestawiono w Tabeli 4.

Tabela 4. Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

Lp.	Przyczyny „odpływu”	I - XII 2016r.	I -XII 2017r.
1	2	3	4
1.	Podjęcie pracy, w tym:	4992	4102
	- prace interwencyjne	182	197
	-roboty publiczne	105	91
	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	189	174
	- wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy	199	181
	- w ramach bonu na zasiedlenie	46	45
	- refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia - art. 150f	272	183
2.	Rozpoczęcie szkolenia,	246	214
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	23	20
3.	Rozpoczęcie stażu,	792	765
	w tym w ramach bonu stażowego	10	6
4.	Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych,	190	204
	w tym w ramach PAI	21	25
5.	Odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy	1721	1373

6.	Niepotwierdzenie gotowości do pracy	342	370
7.	Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	469	371
8.	Inne	665	758
Ogółem		9417	8157

„Odływ” z bezrobocia na przestrzeni 12 miesięcy 2017 roku był niższy o 1260 osób w odniesieniu do analogicznego okresu 2016 roku, tj. o 13,4%.

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim wydał w 2017 roku **17 127 decyzji** dotyczących statusu bezrobotnego i prawa do pobierania świadczeń (zasiłki, dodatki aktywizacyjne, stypendia szkoleniowe, stypendia stażowe) oraz **595 decyzji** dotyczących m.in. wznowienia postępowania administracyjnego, zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, zmiany wydanych uprzednio decyzji w wyniku przedłożenia dokumentów uzupełniających.

III. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

1. Kobiety

Wg stanu z dnia 31 grudnia 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowanych było 1869 kobiet. W odniesieniu do analogicznego okresu 2016 roku liczba ta była niższa o 222 osoby, tj. o 10,6%.

Kobiety nieuprawnione do pobierania zasiłku w liczbie 1508 stanowiły 49,0% ogółu bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku oraz 80,7% wszystkich kobiet zarejestrowanych w Urzędzie.

Na koniec grudnia 2017 roku kobiety zarejestrowane w PUP stanowiły 49,9% ogółu bezrobotnych (Tabela 6). Najniższy odsetek tej kategorii bezrobotnych w wysokości 37,4% odnotowano w gminie Żelechlinek, najwyższy zaś w gminie Ujazd - 54,4% oraz w gminie Lubochnia - 53,2%.

2. Bezrobotni do 30 roku życia

Na dzień 31.12.2017r. w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 810 bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 486 kobiet.

Struktura wg wykształcenia tej kategorii bezrobotnych przedstawiała się następująco:

- wyższe	122 osoby	- 15,1%
- policealne i średnie zawodowe	220 osób	- 27,2%
- średnie ogólnokształcące	168 osób	- 20,7%
- zasadnicze zawodowe	107 osób	- 13,2%
- gimnazjalne i poniżej	193 osoby	- 23,8%

Na koniec IV kwartału 2017 roku bezrobotni do 30 roku życia stanowili 21,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Na koniec grudnia 2017 roku wśród 3748 bezrobotnych, będących w ewidencji Urzędu, zarejestrowane były 1032 osoby powyżej 50 roku życia, w tym 382 kobiety. Posiadały one następujące wykształcenie:

- wyższe	31 osób	- 3,0%
- policealne i średnie zawodowe	213 osób	- 20,6%
- średnie ogólnokształcące	39 osób	- 3,8%
- zasadnicze zawodowe	402 osoby	- 39,0%
- gimnazjalne i poniżej	347 osób	- 33,6%.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili na koniec badanego okresu 27,5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy.

4. Osoby niepełnosprawne

Na dzień 31.12.2017 roku w PUP w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowanych było 287 bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 57 osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (w analogicznym okresie 2016 roku - 389 bezrobotnych i 72 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu).

Struktura wg wykształcenia tej kategorii bezrobotnych przedstawiała się następująco:

- wyższe	16 osób	- 5,6%
- policealne i średnie zawodowe	53 osoby	- 18,4%
- średnie ogólnokształcące	19 osób	- 6,6%
- zasadnicze zawodowe	115 osób	- 40,1%
- gimnazjalne i poniżej	84 osoby	- 29,3%

Zarejestrowani w PUP bezrobotni niepełnosprawni posiadali w większości lekki stopień niepełnosprawności - 67,9%.

Bezrobotni niepełnosprawni na koniec IV kwartału 2017 roku stanowili 7,7% ogółu bezrobotnych, jednakże w poszczególnych gminach odnotowano różne wskaźniki (Tabela 6). Najwyższy 10,6 procentowy udział tej populacji odnotowano w gminie Ujazd, najniższy wystąpił w gminach: Żelechlinek - 2,0%, Będków - 2,5%.

5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku

Na koniec 2017 roku w Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowanych było 3079 bezrobotnych nieposiadających prawa do pobierania zasiłku, odpowiednio w roku 2016 - 3653 osoby.

Na koniec badanego roku bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili aż 82,2% ogółu bezrobotnych. Należy przy tym zaznaczyć, iż w powiecie tomaszowskim okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosi 180 dni z wyjątkiem osób spełniających warunki określone ustawą, które mają prawo do zasiłku przez okres 365 dni.

Z informacji zawartych w Tabeli 6 wynika, że najwyższy udział tej grupy bezrobotnych charakteryzował gminę Rokiciny - 88,3%, najniższy wystąpił w gminie Lubochnia - 75,9%.

6. Bezrobotni zamieszkali na wsi

Wg stanu z 31.12.2017r. w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 1511 bezrobotnych zamieszkałych w 10 okolicznych gminach wiejskich, odpowiednio w roku 2016 - 1879 osób.

Wśród tej kategorii bezrobotnych 1251 osób nie posiadało prawa do pobierania zasiłku, tj. 82,8% osób zamieszkałych na wsi oraz 40,6% ogółu bezrobotnych nieuprawnionych do zasiłku.

IV. USŁUGI RYNKU PRACY

1. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest jedną z usług rynku pracy, polegającą na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o pożądanych kwalifikacjach zawodowych. W okresie styczeń - grudzień 2017 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zarejestrowano **4919 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej** (w analogicznym okresie 2016 roku - 3750), w tym 960 miejsc stażowych. Pozyskane oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dotyczyły głównie następujących zawodów: robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, (głównie w ramach umów stażowych), sprzedawca, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, robotnik magazynowy.

Zapotrzebowanie na osoby w powyższych zawodach stanowiło aż 28,5% wszystkich zarejestrowanych w Urzędzie miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W związku z ożywieniem na rynku pracy, lokalni pracodawcy są zainteresowani zatrudnianiem cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. Urząd Pracy rejestruje *Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelowi Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Grecji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy*. W 2017 roku **zarejestrowano 5867** takich **oświadczeń**, w 2016 - 3602.

Urząd Pracy dokonuje również badania rynku pracy (test rynku pracy) w związku z procedurą ubiegania się o zezwolenia wydawane przez wojewodę na pracę lub pobyt i pracę dla cudzoziemców. W związku z tym w 2017 roku PUP wydał **160 Informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi**.

2. Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe ma na celu pomoc bezrobotnym i osobom poszukującym pracy w planowaniu i organizowaniu ich życia zawodowego. Doradcy zawodowi w Urzędzie Pracy pomagają osobom, które chcą się przekwalifikować, podjąć działalność gospodarczą, powrócić na rynek pracy lub podjąć dalszą naukę. Usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w PUP świadczone są w następujących formach:

- porady indywidualnej,
- porady grupowej,
- informacji zawodowej indywidualnej,
- informacji zawodowej grupowej.

Poradnictwo zawodowe jest także skierowane do pracodawców i świadczone w formie pomocy w określeniu wymagań wobec kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2017 roku poradnictwem zawodowym objęto **1370 osób**, w tym 75 osób niepełnosprawnych.

Z indywidualnego poradnictwa zawodowego skorzystało **1039 osób bezrobotnych i poszukujących pracy**, a liczba wizyt w ramach porad indywidualnych wyniosła **1278**. W ramach poradnictwa grupowego doradca zawodowy inicjował, organizował i przeprowadzał następujące warsztaty: „Metody poszukiwania pracy”, „Co przyszły pracownik wiedzieć powinien - formy zatrudnienia na rynku pracy”, „Odkrywanie własnych umiejętności zawodowych”, „Jak zabłysnąć na rozmowie kwalifikacyjnej”, „Moja aktywność na rynku pracy”, „Własna firma - czy ja się do tego nadaję”, „Rozmowa kwalifikacyjna z autoprezentacją”, „Dokumenty aplikacyjne - moja wizytówka zawodowa”, „Możesz wrócić na rynek pracy”. W zajęciach tych uczestniczyło **331 osób**.

W analizowanym okresie indywidualnej informacji zawodowej udzielono **737 bezrobotnym i osobom poszukującym pracy**, a w grupowych spotkaniach informacyjnych udział wzięło **279 osób**. Ponadto doradca zawodowy zorganizował i przeprowadził szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, w których uczestniczyło **39 bezrobotnych**.

Doradcy zawodowi wspierają bezrobotnych ubiegających się o środki na uruchomienie działalności gospodarczej. Organizują dla tych klientów zajęcia z przedsiębiorczości, w trakcie których przekazywane są informacje na temat zasad rozpoczynania działalności gospodarczej, udzielana jest pomoc w wypełnianiu formularzy wniosków o dotacje. Ponadto doradca zawodowy na podstawie rozmowy wydaje opinię na temat szans planowanych przedsięwzięć. Na przestrzeni 12 miesięcy 2017 roku udzielono pomocy **186 osobom**.

W analizowanym roku doradcy zawodowi objęli wsparciem **33 uczestników** programów specjalnych Nowe Horyzonty i Nowe Horyzonty 2. Programy były skierowane do osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dla których ustalono II lub III profil pomocy. Porady indywidualnej udzielono 2 osobom, a w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyło 31 osób. Wsparcie doradcze miało na celu wyposażyć uczestników programu w umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz wzbudzić motywację do poszukiwania pracy. Uczestnicy programów specjalnych otrzymali „Bony na starcie”, które miały służyć likwidacji rzeczywistych barier w podjęciu pracy.

Ponadto uczestnicy zostali skierowani na szkolenia zawodowe w celu uzupełnienia lub nabycia nowych kompetencji i kwalifikacji zawodowych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Pracodawcom ubiegającym się o zorganizowanie stażu, doradcy służyli pomocą w zakresie określenia wymagań zawodowych na organizowanym stanowisku stażowym, zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. W okresie I - XII 2017 roku doradcy zaopiniowali **750 wniosków** o zorganizowanie stażu.

Doradca zawodowy wydaje również opinię w sprawie potrzeby kształcenia ustawicznego pracodawcy lub pracownika w oparciu o zajmowane stanowisko i profil działalności firmy w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W analizowanym okresie zaopiniowano **85 wniosków**.

3. Szkolenia i przekwalifikowania

Organizacja szkoleń jest usługą skierowaną do bezrobotnych, dla których określono II profil pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profil). Osoby do 30 roku życia o ustalonym II profilu pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profilu) mają możliwość zdobycia kwalifikacji w ramach bonu szkoleniowego.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2017 roku Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim skierował na szkolenia **214 bezrobotnych**, z tego:

- na szkolenia grupowe - 156 osób, w tym 14 osób w ramach **programów specjalnych** „Nowe Horyzonty” i „Nowe Horyzonty 2”

- na szkolenia indywidualne - 58 osób, w tym 14 osób w ramach **programów specjalnych** „Nowe Horyzonty” i „Nowe Horyzonty 2” oraz 20 osób do 30 roku życia w ramach bonu szkoleniowego, w tym 15 osób w ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (projekt *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim III*)

W analizowanym okresie kursy ukończyło **209 osób**, z tego:

- szkolenia grupowe - 154 osoby w zakresie: kierowca wózków jezdniowych, operator koparko - ładowarki kl.III, przedsiębiorczość, spawanie metodą TIG (141)-FM1 i metodą MAG(135)-FM5, kurs komputerowy, kurs księgowości, bukieciarstwo;

- szkolenia w trybie indywidualnym - 55 osób w zakresie: hydraulik z elementami montażu kolektorów słonecznych, instruktor hipoterapii PTHip, operator koparko - ładowarki kl.III, monter - serwisant turbin wiatrowych, barista, operator maszyn HDS, uprawnienia SEP do 1 kv, operator programista CNC, prawo jazdy kat. C+E, kwalifikacja wstępna przyspieszona dla prawa jazdy kat. C, kat. D, kat. C, C1, C+E, C1+E, szkolenie okresowe kat.C, C+E, specjalista ds. transportu i logistyki, spawanie metodą MMA(111) - FM1 i metodą MAG(135) - FM5, spawanie gazowe G (311) i MAG(135) - FM1, spawanie metodą MMA (111) oraz metodą GAZ (311), kompletny kurs technik fryzjerskich - czeladnik fryzjerstwa, najnowsze trendy w koloryzacjach i strzyżeniach z elementami przedłużania i zagęszczania włosów oraz zabiegów keratynowych, stylizacja w makijażu permanentnym, kosmetyczka, bukieciarstwo, trener personalny z modułami dietetyki, zawodowy kurs wizażu, manicure oraz stylizacja paznokci metoda żelową, florysta, profesjonalne sprzętanie, księgowość, księgowość+ kadry i płace, sprzedawca - kasjer, pracownik biurowy.

W 2017 roku pracę w trakcie szkolenia lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu podjęły 144 osoby, co daje wskaźnik efektywności zatrudnieniowej **69,6%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

Powiatowy Urząd Pracy oprócz bezrobotnych skierował na szkolenie osobę poszukującą pracy będącą w okresie wypowiedzenia umowy o pracę w zakresie operator koparki jednonaczyniowej kl. III i operator ładowarki jednonaczyniowej kl. III, a w ramach środków PFRON 1 osoba uczestniczyła w kursie stylizacji paznokci.

PUP finansuje również kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W 2017 roku zawarto 55 umów z pracodawcami na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego 261 osób.

V. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

1. Prace interwencyjne

Do prac interwencyjnych kierowani są bezrobotni, dla których ustalono II profil pomocy. W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zawarł z pracodawcami 165 umów o zatrudnienie bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych. Liczba osób objętych tą formą przeciwdziałania bezrobociu wyniosła **312**, z tego 115 osób zatrudnionych było w ramach umów zawartych w 2016 roku).

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (projekt *Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim III*) zawarto z pracodawcami 24 umowy na zatrudnienie 27 bezrobotnych, a w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** (projekt *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim III*) - 6 umów i skierowano 4 osoby (2 osoby podejmą pracę w 2018 roku).

O zorganizowanie zatrudnienia w ramach tej formy pomocy bezrobotnym wnioskowali zarówno przedsiębiorcy, jednostki samorządowe oraz organizacje pozarządowe. Pracodawcy zawierali ze skierowanymi przez Urząd Pracy osobami umowy o pracę i zobowiązywali się do zatrudniania zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy. Efektywność prac interwencyjnych w analizowanym okresie wyniosła **99,3%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

2. Roboty publiczne

Roboty publiczne są formą wspierającą proces aktywizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy o ustalonym II profilu pomocy. Organizowane są przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zawarł 18 umów o zorganizowanie robót publicznych, a pracę podjęło **91 osób**.

Efektywność robót publicznych w 2017 roku wyniosła **93,9%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

3. Staże

Staż jest instrumentem rynku pracy kierowanym do bezrobotnych, dla których określono II profil pomocy. Osoby do 30 roku życia o ustalonym II profilu pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profilu) mają możliwość zdobyć doświadczenie zawodowe również w ramach bonu stażowego.

W okresie I-XII 2017 roku Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim zawarł 634 umowy stażowe, w tym 6 umów w ramach bonu stażowego. Wsparciem objęto **961 bezrobotnych**, w tym 16 osób w ramach bonu stażowego (196 osób kontynuowało staż z 2016 roku).

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** zawarto z pracodawcami 144 umowy i skierowano na staż 177 bezrobotnych, a w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** - 358 umów stażowych i skierowano 407 osób.

Na koniec 2017r. staż odbywało 211 osób, a efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **87,5%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

4. Prace społecznie użyteczne

Osoby bezrobotne nieposiadające prawa do pobierania zasiłku korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, dla których ustalono II profil pomocy mogą być kierowane do prac społecznie użytecznych. Takie prace odbywają się na podstawie porozumienia zawartego z gminą, na rzecz której będą wykonywane.

W okresie I - XII 2017 roku PUP zawarł z gminami 8 porozumień na organizację prac społecznie użytecznych, w ramach których **179 osób** bezrobotnych podjęło uczestnictwo w tej formie aktywizacji.

Ponadto Urząd Pracy zawarł porozumienie z Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). Program ten był jednym z działań w projekcie partnerskim „Integracja”, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej, którego liderem była Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim. W analizowanym okresie Program Aktywizacja i Integracja rozpoczęło **25 osób**, zaś ukończyły 23 osoby, 1 osoba podjęła pracę w trakcie programu.

5. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwia bezrobotnym, dla których ustalono II profil pomocy (w uzasadnionych przypadkach też I profil) uzyskanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W okresie I - XII 2017 roku z tej formy pomocy skorzystały **174 osoby**, które podjęły następujące rodzaje działalności:

- działalność usługową - 131 osób,
- działalność wytwórczą - 21 osób,
- działalność handlową - 22 osoby.

Dane liczbowe wskazują, że najwięcej osób występowało do Urzędu z wnioskami na rozpoczęcie działalności usługowej, spośród których przeważały usługi remontowo - budowlane, fryzjersko - kosmetyczne, konserwacja i naprawa pojazdów, usługi fizjoterapeutyczne, sprzątanie budynków, zagospodarowywanie terenów zieleni, projektowanie specjalistyczne (wnętrz, mebli, budynków).

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020** środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 32 osoby, a w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** - 58 osób.

Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **94,7%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

6. Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy

Pracodawcy, którzy są zainteresowani utworzeniem nowego miejsca pracy dla osoby bezrobotnej (II profil pomocy) mogą uzyskać refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stworzonego stanowiska pracy. W 2017 roku Urząd zawarł 103 umowy dotyczące tej formy aktywizacji, a zatrudnienie uzyskało **181 osób**. W 2017 roku pracodawcy stworzyli nowe stanowiska pracy m.in. dla sprzedawców, pracowników biurowych, mechaników samochodowych, pracowników budowlanych, operatorów maszyn.

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** zawarto z pracodawcami 20 umów, pracę podjęły 22 osoby.

Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **81,8%** (na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 załącznik 6 za 2017r.).

7. Bon na zasiedlenie

Instrument ten adresowany jest do bezrobotnych do 30 roku życia podejmujących poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Środki Funduszu Pracy przyznane w ramach bonu na zasiedlenie, przeznaczone są na pokrycie kosztów zamieszkania w miejscu oddalonym od dotychczasowego co najmniej 80 km lub gdy czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekracza łącznie 3 godziny dziennie.

W 2017 roku bon na zasiedlenie przyznano 47 osobom, pracę podjęły 44 osoby w tym 1 osoba z umowy zawartej w 2016 roku oraz 1 osoba rozpoczęła działalność gospodarczą (3 osoby zrealizują bon w 2018 roku).

W ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** wsparciem objęto 36 bezrobotnych.

8. Refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia (art.150f)

Znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy daje możliwość zawierania umów, na podstawie których Urząd Pracy refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, dla których został ustalony II profil pomocy (art.150f).

W analizowanym roku zawarto 100 takich umów, a zatrudnienie uzyskały **183 osoby**.

9. Aktywizacja osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

Powiatowy Urząd Pracy w myśl ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizuje zadania mające na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych - bezrobotnych i osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Na przestrzeni 12 miesięcy 2017r. wsparciem finansowym ze środków PFRON objęto **33 osoby niepełnosprawne** (16 bezrobotnych i 17 osób poszukujących pracy) w następujący sposób:

- 6 osób otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej (2 osoby bezrobotne i 4 osoby poszukujące pracy),
- 15 osób podjęło zatrudnienie w ramach umów o zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy (14 bezrobotnych i 1 osoba poszukująca pracy),
- 5 osób poszukujących pracy rozpoczęło staż, a 6 osób kontynuowało staż z 2016 roku,
- 1 osobę poszukującą pracy skierowano na szkolenie.

Na powyższe zadania w analizowanym roku wydatkowano ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwotę 572 067,58 zł.

VI. AKTYWNOŚĆ WŁASNA URZĘDU PRACY NA RZECZ POPRAWY SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim wykonuje bezpośrednie działania na rzecz bezrobotnych z powiatu tomaszowskiego poprzez ich rejestrację, naliczanie i wypłacanie zasiłków, przyznawanie i wypłacanie stypendiów z tytułu podjęcia nauki, świadczenie usług i instrumentów rynku pracy.

Realizacja tych zadań wymaga wdrożenia szeregu procedur, które z jednej strony ukierunkowane są na uwzględnienie indywidualnych potrzeb zarówno osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców, z drugiej zaś zapewniają efektywne i racjonalne wydatkowanie środków publicznych.

W ramach struktury Powiatowego Urzędu Pracy działa wyodrębnione w 2010 roku **Centrum Aktywizacji Zawodowej** realizujące zadania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy. Misją Centrum jest m.in. wzmocnienie prymatu działań aktywizujących nad pasywnymi i koncentracja na potrzebach coraz trudniejszych klientów.

Od kilku lat Urząd Pracy stosuje **system gospodarowania środkami publicznymi**. Zostały określone zasady przyznawania środków na finansowanie instrumentów wspierających aktywizację bezrobotnych, takich jak: staże, tworzenie miejsc pracy w ramach wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, jednorazowe środki (dotacje) na podjęcie działalności gospodarczej, bon na zasiedlenie a także dotyczące kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców. Podczas rozpatrywania wniosków uwzględniana jest ocena dotychczasowej współpracy pracodawcy ubiegającego się o wsparcie finansowe z Urzędem Pracy, wywiązywanie się z warunków zawieranych w latach wcześniejszych umów. Wnioski pracodawców oraz osób bezrobotnych o przyznanie środków na tworzenie miejsc pracy bądź aktywizacji zawodowej lub uruchomienie działalności gospodarczej opiniowane są przez powołaną zarządzeniem starosty komisję, w skład której wchodzi pracownicy Urzędu Pracy i przedstawiciele zarządu powiatu.

Prowadzony jest monitoring wydatkowanych środków poprzez kontrolę zewnętrzną w zakresie wykorzystania środków przez odbiorców usług i instrumentów rynku pracy. Na przestrzeni 12 miesięcy minionego roku zrealizowano:

- **178** wstępnych kontroli wniosków o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **165** rozliczeniowych kontroli zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **114** kontroli realizacji umów przed refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;
- **40** kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania zawartych umów o zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **107** kontroli zawartych umów o: odbywanie stażu przez bezrobotnych, zorganizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych, sfinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników (KFS), a także umów szkoleniowych;
- **223** kontrole końcowe zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, którym upłynął 12 - miesięczny okres prowadzenia.

Prowadzony jest również monitoring zadań realizowanych przez Urząd. W 2017 roku zrealizowano **15** kontroli wewnętrznych.

O prawidłowości w zakresie realizacji zadań oraz wydatkowania środków publicznych zaświadczać pozytywne wyniki kontroli, które były prowadzone w Urzędzie Pracy przez upoważnione zewnętrzne podmioty. W 2017 roku odbyło się **6** takich **kontroli** przeprowadzonych przez: Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę Łódź, Ministerstwo Finansów Departamentu Audytu Środków Publicznych Wydział Terenowy w Łodzi - 2 kontrole, Komisję Europejską, Wojewódzki Urząd Pracy - 2 kontrole.

Na jakość usług świadczonych przez Urząd w dużej mierze mają wpływ kwalifikacje kadry urzędniczej. Należy podkreślić, że 86,2% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wyższe wykształcenie, a 63,0% to osoby z co najmniej 10 letnim stażem pracy w służbach zatrudnienia. Pracownicy PUP ustawicznie podwyższają swoje kompetencje, biorąc udział w szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych organizowanych przez Urząd. W 2017 roku 4 osoby ukończyły studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego, zamówień publicznych oraz coachingu. Ponadto w analizowanym roku 4 osoby rozpoczęły studia podyplomowe na kierunkach: bezpieczeństwo i higiena pracy, zamówienia publiczne. Podnoszenie kwalifikacji kadr zapewnia prawidłową realizację zadań, wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i innych ustaw. Profesjonalne działania Urzędu wspiera sprawowana na bieżąco kontrola zarządcza.

Dbając o skuteczniejszą realizację kluczowego zadania jakim jest szybka i skuteczna pomoc pracodawcom w zakresie rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy Urząd Pracy stale doskonali **system obsługi pracodawców** dostosowując go do indywidualnych potrzeb. Pracodawcy poszukujący nowych pracowników mogą swoją ofertę zgłosić do doradcy telefonicznie, mailowo bądź osobiście. Formularz oferty dostępny jest na stronie www.puptomaszow.pl. Priorytetem dla Urzędu jest maksymalnie krótki czas realizacji potrzeb kadrowych pracodawcy. Dążeniem jest by oferta realizowana była w czasie nie dłuższym niż

14 dni. W przypadku braku odpowiednich kandydatów Urząd może za zgodą pracodawcy przesłać ofertę pracy do wskazanych urzędów pracy, gdzie istnieją szanse na pozyskanie odpowiednich pracowników. Dodatkowo, jeśli pracodawca potrzebuje pracowników z określonymi kwalifikacjami, a takowych nie ma w bazie bezrobotnych, Urząd deklaruje bezpłatne przeszkolenie potencjalnych kandydatów we wskazanym przez pracodawcę zakresie. Pracodawca, który chce z potencjalnymi kandydatami do pracy spotkać się w jednym dniu i godzinie poza siedzibą firmy może skorzystać z oferty giełdy pracy. W 2017 roku zorganizowano 38 takich spotkań.

Urząd Pracy usprawnia **system obsługi bezrobotnych** oraz poszukujących pracy. Od kilku lat funkcjonują odrębne stanowiska obsługi osób niepełnosprawnych w pokoju nr 6, a także stanowiska w pokoju nr 4 do obsługi osób do 30 roku życia. Segmentacja osób bezrobotnych z uwzględnieniem jednej kluczowej cechy, np. wieku czy ograniczeń zdrowotnych do wykonywania pracy służy szybszej i skuteczniejszej obsłudze. Każdy klient przez cały okres rejestracji jest pod opieką jednego doradcy klienta, co stwarza możliwości lepszego rozpoznania potrzeb bezrobotnego i trafniejszego doboru wsparcia, prowadzącego do powrotu bądź zaistnienia na rynku pracy.

Dostępność do informacji na temat świadczonych usług, ofert pracy, niezbędnych dokumentów zwiększa się dzięki **stronie internetowej** Urzędu Pracy. Umieszczane na niej informacje są na bieżąco aktualizowane, a pracodawcy mogą samodzielnie pobierać niezbędne druki do aplikowania o subsydia na tworzenie miejsc pracy lub staży. Również bezrobotni ubiegający się o jednorazowe środki na podjęcie działalności mogą pobrać odpowiednie wnioski i zapoznać się z zasadami przyznawania dotacji.

W minionym roku kontynuowana była usługa systemu Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI), umożliwiającego pracownikom ośrodków pomocy społecznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy korzystających ze wsparcia tych instytucji. Rozszerzona funkcjonalność usługi SEPI umożliwia dwukierunkową wymianę danych pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy, a instytucjami pomocy społecznej (MOPS, GOPS-y).

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku Urząd Pracy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy umożliwiającym elektroniczną rejestrację tych osób zarejestrował w systemie elektronicznym **94 osoby** (15 osób dokonało elektronicznej rejestracji w oparciu o dysponowanie kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub zaufanym profilem ePUAP, 79 osób nieposiadających podpisu kwalifikowanego lub profilu zaufanego ePUAP umówiło się do rejestracji na określonej dacie).

W roku 2017 Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim kontynuował opracowywanie Indywidualnych Planów Działania (IPD), które są formą ustaleń pomiędzy urzędem pracy i osobą zarejestrowaną. Przygotowanie IPD jest obowiązkowe dla wszystkich osób bezrobotnych, dla których określono profil pomocy. Realizacja działań przewidzianych w tych ustaleniach powinna doprowadzić do zmiany sytuacji zawodowej osoby bezrobotnej tak, aby mogła ona aktywnie włączyć się w rynek pracy. W okresie styczeń - grudzień 2017 roku Indywidualny Plan Działania Urząd Pracy przygotował dla **6773 osób** bezrobotnych.

Urząd Pracy za pośrednictwem lokalnych mediów rozpowszechniał informacje wśród osób bezrobotnych i pracodawców na temat działalności Urzędu, realizowanych projektach i przedsięwzięciach oraz świadczonych usługach - nagrano **16 audycji**.

W minionym roku Powiatowy Urząd Pracy współorganizował w ZSP nr 3 **Tomaszowskie Targi Pracy i Edukacji** pod patronatem Starosty Tomaszowskiego, Prezydenta Tomaszowa Mazowieckiego. Targi były skierowane do:

- osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- młodzieży szkolnej i absolwentów planujących przyszłość zawodową,
- osób zamierzających zmienić lub podnieść swoje kwalifikacje.

W przedsięwzięciu wzięło udział 54 wystawców wśród których byli: lokalni przedsiębiorcy poszukujący pracowników, instytucje rynku pracy, szkoły ponadgimnazjalne i policealne, uczelnie wyższe. Pracodawcy reprezentowali zarówno sektor produkcyjny, handlowy i usługowy. Równocześnie w trakcie trwania targów odbywały się seminaria związane z planowaniem i rozwojem kariery zawodowej oraz rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej adresowane do młodzieży uczącej się w ostatnich klasach gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Zajęcia te prowadzili doradcy zawodowi z Urzędu Pracy przy współudziale pracowników Urzędu Skarbowego oraz Zakładu Ubezpieczeń społecznych.

W okresie sprawozdawczym Urząd Pracy podejmował **działania informacyjne adresowane do przyszłych uczestników rynku pracy**. Doradca zawodowy zorganizował 2 spotkania na temat rynku pracy oraz racjonalnego planowania ścieżki kariery zawodowej w Zespole Szkół Nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim oraz w Zespole Szkół i Przedszkolu w Czerniewicach. W obu spotkaniach udział wzięło łącznie 120 uczniów ostatnich klas. Uczestników zapoznano z branżami przyszłości, usługami PUP dla osób młodych, oczekiwaniami pracodawców wobec pracowników. W omawianym okresie doradcy zawodowi przeprowadzili w ramach porozumienia o współpracy partnerskiej dwa spotkania z podopiecznymi Ochotniczego Hufca Pracy. 28 uczniów III klas hufca uczestniczyło w zajęciach „Młodzież na rynku pracy”. W II kwartale 2017 roku pośrednik pracy przeprowadził zajęcia dla 15 absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tomaszowie Mazowieckim. Uczestnikom przedstawiono informacje dotyczące: sytuacji na rynku pracy, usług Urzędu Pracy na rzecz aktywizacji osób młodych, predyspozycji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych na rynku pracy, wymagań pracodawców wobec kandydatów do pracy.

W celu prawidłowego określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na tomaszowskim rynku pracy, Urząd opracował **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** oraz **Barometr zawodów** - raport prognozujący zapotrzebowanie na zawody (raporty dostępne na stronie internetowej Urzędu).

W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej doradca zawodowy przeprowadził warsztaty o tematyce „Możesz powrócić na rynek pracy”, w których uczestniczyli wspólni klienci PUP i MOPS (22 osoby).

W minionym roku, wzorem lat ubiegłych, PUP zorganizował 2 spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu tomaszowskiego. Ich celem było poinformowanie o planowanych i bieżących działaniach, ustalenie zakresu współpracy. Szczególny nacisk został położony na popularyzowanie prac społecznie użytecznych, po to by jak najwięcej gmin zawarło stosowne porozumienia z PUP.

W 2017 roku Urząd Pracy realizował projekt **Integracja**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (porozumienie o partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim zostało zawarte w 2016 roku). Liderem tego projektu był MOPS, zaś Urząd Pracy - partnerem. W ramach programu, zaplanowanego na lata 2016-2017, PUP realizował działanie, jakim jest Program Aktywizacja i Integracja (PAI) dla 44 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy. Program obejmował dwumodułowe wsparcie z zakresu integracji społecznej oraz zawodowej w ramach prac społecznie użytecznych. Moduł pierwszy był realizowany przez MOPS, zaś drugi - przez PUP. W 2017 roku w PAI uczestniczyło 25 osób, program ukończyły 23 osoby, a 1 osoba podjęła pracę w trakcie programu.

W 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. realizował następujące projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- **Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim III** w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (2014-2020) - wsparciem objęto 520 osób, tj. bon szkoleniowy otrzymało 15 osób, staż podjęło 407 osób, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych podjęły 4 osoby, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 58 osób, bon na zasiedlenie uzyskało 36 osób;

- **Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim III** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020) - objęto działaniami 258 osób bezrobotnych w następujący sposób: staż podjęło 177 osób, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych uzyskało 27 osób, jednorazowe środki na działalność gospodarczą otrzymały 32 osoby, zatrudnienie w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy podjęły 22 osoby.

Ponadto w 2017 roku Urząd Pracy realizował programy:

- **Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 – 2020** - w obszarze rynku pracy celem strategicznym jest zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu tomaszowskiego; w okresie sprawozdawczym 2335 osób zostało objętych programami mającymi na celu aktywizację zawodową, 1257osób podjęło zatrudnienie w wyniku aktywizacji zawodowej, utworzono 1906 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zorganizowano 73 szkolenia, 205 osób uzyskało nowe kwalifikacje. W obszarze: niepełnosprawność celem strategii jest integracja społeczna i aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych rozumiana jako uzyskanie lub odzyskanie zdolności do możliwie samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie; w 2017 roku aktywizacją zawodową zostało objętych 399 osób, w ramach utworzonych miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej wsparcie udzielono 46 osobom, 31 osób uczestnicząc w szkoleniach uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe;

- **Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015-2020**, którego priorytety były zgodne z Krajowym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 - 2017 oraz Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim w roku 2017, a ich realizacja służyła osiągnięciu celów założonych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 - 2020;
- **Program Działań Samorządu Powiatowego na Rzecz Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tomaszowskim na lata 2015-2018**, jego założenia są tożsame z celem ogólnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 - 2020; w 2017 roku uzyskano następujące wskaźniki, które służą osiągnięciu założonego celu: powstało 18 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, wsparciem w ramach umów subsydiowanych zostało objęte 57 osób, 50 osób skierowano na staże, 7 osób podjęło działalność gospodarczą w oparciu o uzyskane dotacje, zorganizowano 18 szkoleń, w wyniku których 31 osób uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe, 1122 osoby niepełnosprawne zostały objęte pomocą doradcy klienta, dla 428 osób doradcy opracowali indywidualne plany działania, zorganizowano 7 giełd pracy, pozyskano 92 oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, zorganizowano 7 szkoleń dla 3 pracowników Urzędu Pracy w celu podniesienia ich kompetencji zawodowych wykorzystywanych do pracy z klientami i na ich rzecz.
- **Program specjalny „Nowe Horyzonty”** - wsparciem objęto 17 osób bezrobotnych, z czego w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy udział wzięło 16 osób, 1 osoba skorzystała z porady indywidualnej. Z pomocy w ramach „Bonu na starcie” skorzystało 12 osób, w szkoleniach zawodowych uczestniczyło 13 osób, a 12 osób ukończyło je i zdobyło nowe kompetencje zawodowe adekwatne do potrzeb rynku pracy. Zatrudnienie w ciągu 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia podjęły 2 osoby, w późniejszym okresie pracę podjęły 2 osoby, 1 osoba uczestniczyła w pracach społecznie użytecznych;
- **Program specjalny „Nowe Horyzonty 2”** - w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyło 15 osób, 1 osoba skorzystała z porady indywidualnej. Z pomocy w ramach „Bonu na starcie” skorzystało 13 osób, w szkoleniach zawodowych udział wzięło 15 osób, a 14 osób je ukończyło, z czego 4 osoby podjęły pracę w ciągu 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia;
- **Program Regionalny „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 - 50 lat”** - zaktywizowano 54 bezrobotnych: ze szkoleń skorzystało 32 osoby, staż rozpoczęło 21 osób, 1 osoba otrzymała środki na podjęcie działalności gospodarczej.

**VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH FUNDUSZU PRACY,
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO, PAŃSTWOWEGO
FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, KRAJOWEGO
FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO**

Na realizację zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim na przełomie 12 miesięcy 2017 roku wydatkowano z Funduszu Pracy kwotę 26 617 898 zł, w tym:

- na zasiłki dla bezrobotnych i składki ZUS 8 156 281 zł
- na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu 17 520 827 zł
(w tym art. 150f. - 3 411 240 zł, KFS - 360 271 zł)
- pozostałe wydatki (dodatki aktywizacyjne, wydatki fakultatywne) 940 790 zł

W 2017 roku PUP realizował ze środków FP, środków EFS i PFRON następujące programy na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej:

Programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w 2017 roku

	Wykonanie w zł	Liczba osób objętych
1. Środki Funduszu Pracy przyznane wg algorytmu	7 191 792,26	1 345
Szkolenia	340 155,30	142
Bon szkoleniowy	18 156,23	5
Prace interwencyjne	693 194,24	281
Staż	1 572 414,60	340
Bon stażowy	103 770,53	16
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	1 638 621,20	83
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	1 816 729,96	159
Prace społecznie - użyteczne, w tym PAI	238 232,34	204
Roboty publiczne	586 897,10	91
Badania lekarskie bezrobotnych stwierdzające zdolność do wykonywania pracy	690,00	
Stypendia naukowe	85 748,30	10
Zwrot składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnionych członków spółdzielni socjalnej	5 718,60	1
Bon na zasiedlenie	88 365,00	11
Opieka nad dzieckiem i osobą zależną	3 098,86	2
2. Program specjalny - Nowe Horyzonty	39 493,16	17
Specyficzny element w programie specjalnym	2 396,98	12
Szkolenia	37 096,18	29
3. Program specjalny - Nowe Horyzonty 2	49 723,80	16
Specyficzny element w programie specjalnym	2 499,94	13
Szkolenia	47 223,86	30
4. Program regionalny dla osób w wieku 30-50	241 365,17	54

lat		
Szkolenia	78 003,30	32
Staż	143 361,87	21
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	20 000,00	1
5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	572 067,58	33
Szkolenia	3 045,00	1
Staż	64 015,77	11
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	149 392,00	6
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	355 614,81	15
6. Projekt RPO (III) z 2017r.	2 357 406,49	258
Prace interwencyjne	138 031,19	27
Staż	1163 358,59	177
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	639 950,00	32
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	416 066,71	22
7. Projekt POWER (III)	3 297 467,11	520
Bon szkoleniowy	51 909,27	15
Prace interwencyjne	0,00	4
Staż	1 828 731,00	407
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	1 156 118,84	58
Bon na zasiedlenie	260 708,00	36
8. Refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 r. życia- art.150f	3 411 240,08	183
9. Kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców	360 271,28	261
Ogółem:	17 520 826,93	2 713

Analizując strukturę wydatków na aktywne formy pomocy bezrobotnym, którą przedstawia Tabela 8 (załącznik 4), zauważa się, że najwięcej środków w analizowanym roku wydatkowano na staże (27,8%). Wysoki też udział w wydatkowanej kwocie z FP stanowiły jednorazowe środki udzielone bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej (20,4%) oraz refundacja kosztów wynagrodzeń osób do 30 roku życia - art.150f (20,1%). Na przełomie 12 miesięcy 2017 roku przyznany limit na realizację programów przeciwdziałania bezrobociu zrealizowano w 96,4%.

VIII. PODSUMOWANIE

Wydatki ogółem Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2017 roku wyniosły 33 185 477 zł (Tabela 9 - załącznik 5) - środki budżetowe, Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i były niższe o 1 631 063 zł w stosunku do 2016 roku. Priorytetem działania Urzędu była skuteczna pomoc w zakresie zatrudnienia dostosowana do indywidualnych potrzeb klientów. Środki pozyskane przez PUP pozwoliły zaktywizować 2452 osoby bezrobotne i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu oraz 261 pracowników i pracodawców.

Realizacja zaplanowanych na 2017 rok programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej zakończyła się osiągnięciem zakładanych wskaźników efektywności.

St. Inspektor

mgr Krystyna Pluciennik

**Z up. Starosty
DYREKTOR**
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.

mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 5. Poziom bezrobocie w powiecie według gmin

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych na koniec m-ca XII/2016r.	Liczba bezrobotnych na koniec m-ca XII/2017r.	Wzrost lub spadek w %
1.	Tomaszów Maz -miasto	2522	2237	-11,3
2.	Będków - gmina	87	81	-6,9
3.	Budziszewice - gmina	82	61	-25,6
4.	Czerniewice - gmina	191	131	-31,4
5.	Inowódz - gmina	181	123	-32,0
6.	Lubochnia - gmina	246	203	-17,5
7.	Rokiciny - gmina	165	145	-12,1
8.	Rzeczyca - gmina	143	113	-21,0
9.	Tomaszów Maz - gmina	384	338	-12,0
10.	Ujazd - gmina	275	217	-21,1
11.	Żelechlinek - gmina	125	99	-20,8
	Ogółem	4401	3748	-14,8

St. Inspektor
Krupa
mgr Krystyna Puciennik

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
Kudlik
mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 6. Wybrane kategorie bezrobotnych - stan na 31.12.2017r.

Lp.	Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Kobiety	% udz.	Bezrobotni bez prawa do zasiłku	% udz.	Osoby niepełnosprawne	% udz.
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Tomaszów Maz - miasto	2237	1141	51,0	1828	81,7	187	8,4
2.	Będków - gmina	81	37	45,7	69	85,2	2	2,5
3.	Budziszewice - gmina	61	28	45,9	53	86,9	2	3,3
4.	Czerniewice - gmina	131	57	43,5	110	84,0	9	6,9
5.	Inowódz - gmina	123	61	49,6	104	84,6	8	6,5
6.	Lubochnia - gmina	203	108	53,2	154	75,9	18	8,9
7.	Rokiciny - gmina	145	73	50,3	128	88,3	11	7,6
8.	Rzeczyca - gmina	113	55	48,7	98	86,7	4	3,5
9.	Tomaszów Maz. - gmina	338	154	45,6	280	82,8	21	6,2
10.	Ujazd - gmina	217	118	54,4	173	79,7	23	10,6
11.	Żelechlinek - gmina	99	37	37,4	82	82,8	2	2,0
	Ogółem	3748	1869	49,9	3079	82,2	287	7,7

St. Inspektor

 mgr Krystyna Pluciennik

Z up. starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.

 mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 7. Struktura wydatków Funduszu Pracy

Załącznik 3

Lp.	Wyszczególnienie	2016 r.		2017 r.	
		I - XII zł	% udziału	I - XII zł	% udziału
1	2	3	4	5	6
1.	Zasiłki dla bezrobotnych i składki ZUS	9 541 950	35,1%	8 156 281	31,3%
2.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	16 730 832	61,6%	16 948 759	65,1%
3.	Pozostałe wydatki	895 264	3,3%	940 790	3,6%
Ogółem wydatki Funduszu Pracy		27 168 046	100,0%	26 045 830	100,0%

Główny Księgowy
mgr Bożena Bieczyńska

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 8. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Załącznik 4

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	I-XII.2016 r.	I - XII.2017 r.		% wykonania	
		Wykonanie zł	Limit zł	Wykonanie zł	5:3 %	5:4 %
1	2	3	4	5	6	7
1	Szkolenia	553 202	519 880	502 478	90,8	96,7
2	Bon szkoleniowy	85 025	70 447	70 066	82,4	99,5
3	Prace interwencyjne	826 493	911 097	831 225	100,6	91,2
4	Staż	4 736 850	5 054 642	4 707 866	99,4	93,1
5	Bon stażowy	32 481	112 000	103 771	319,5	92,7
6	Jednorazowe środki na działalność gospodarczą	3 568 553	3 461 830	3 454 690	96,8	99,8
7	Wyposażenie, doposażenie	2 520 882	2 257 300	2 232 797	88,6	98,9
8	Prace społecznie użyteczne	229 042	306 400	238 232	104,0	77,8
9	Roboty publiczne	734 487	593 986	586 897	79,9	98,8
10	Badania lekarskie – zdolność bezrobotnego do wykonywania pracy	790	3 000	690	87,3	23,0
11	Stypendia naukowe	82 252	88 500	85 748	104,3	96,9
12	Skł.na ub.spół członków zatr. w spółdzielni socjalnej	2 391	6 000	5 719	239,2	95,3
13	Bon na zasiedlenie	320 533	350 718	349 073	108,9	99,5
14	Opieka nad dzieckiem	0	5 000	3 099	-	62,0
15	Specyficzny element w programie specjalnym	10 464	5 600	4 897	46,8	87,4
16	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	473 040	406 200	360 271	76,2	88,7
17	Refundacja kosztów wynagrodzeń i narzutów na wynagr. - Progr. Dla Młodych - 30/2017 - art. 150f	2 554 347	3 425 000	3 411 240	133,5	99,6
Ogółem		16 730 832	17 577 600	16 948 759	101,3	96,4

Główny Księgowy
mgr Bożena Bleszyńska

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

**Tabela 9. Struktura wydatków Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Mazowieckim wg realizowanych zadań w 2017 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1	Środki budżetowe	6 567 579
	w tym:	
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku	2 452 817
2	Fundusz Pracy	25 685 559
	w tym:	
	a) wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	16 588 488
	w tym: projekty EFS	5 654 874
	b) wydatki an zasiłki dla osób bezrobotnych i składki ZUS	8 156 281
	c) pozostałe wydatki (dodatki aktywizacyjne, wydatki fakultatywne)	940 790
3	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	360 271
4	PFRON	572 068
	Ogółem środki	33 185 477

Główny Księgowy

 mgr Bożena Buszyńska

Z up. Starosty
 DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.

 mgr Elżbieta Kudlik